

funderentur, cum plurimæ & diversæ eundem prope soliditatis gradum possideant. Adde quod differentia illa eâ, quæ ad hoc expectitur, exactitudine & facilitate observari & deprehendi vix possit, ut determinati inter summam & minimam duritiam, gradus habeantur. Alicujus tamen usus esse explorationem duritiei Gemmarum limâ, in arte jam effiguratis & lævigatis, non negavero; ast illæ certò quæ nativâ adhuc figurâ gaudent omnium optimè ex illa fortè discernentur: tribuit enim iis Natura determinatas & proprias figuras, quæ Characteris loco nobis essent, ex quo evidentius magis agnoscerentur: atque juxta exemplum periti illius Gemmarii apud Boyleum, qui Adamantes probos unicè ex configuratione dignoscere solitus erat, distinguerentur.

Verùm quia rarius ad manus nostras perveniunt Gemmæ nativa sua figura etiamnum guadentes, & illico ex Fodinis in Officinas transportari consueverint * ubi primigenia facie detrita, nova artificialis inducitur, rariores & paucas admodum habemus notatas observationes, quibus illarum naturalis figura innotescit. Illæ, quas hîc tradimus, circa minores Gemmas factæ sunt, tum armato tum nudo oculo. Et quia majores ut plurimum in pluribus aut aliquibus saltem illarum partibus mancæ sunt & mutilæ, minores aptiores fuisse credimus, cum earum figura completa magis sit, & Plinii sententia hîc quoque valeat, nullibi magis quam in minimis totam esse Naturam. Gemmis adjungimus alia etiam Lapidea, tum quia speciali & circinata figura dotata sunt, aut perspicua, tum quia vel certum est, vel verisimile saltem, illa Crystallisationibus esse producta.

Metallicas crystallisationes non infrequentes esse ex variorum exemplorum, quæ subjungemus, enumeratione patebit, cum enim ex successiva particularum adaptatione, ut crystallisationes reliquæ, exsurgant; meritò statuitur primigenias earum particulas determinatæ etiam figuræ esse, quæ deinde in certo modo formata corpora, seu Crystallos metallicos, si quandoque liberiores sese coaptandi occasionem nactæ fuerint, abscedant; quemadmodum salibus accidit. Variantes autem figuræ in eodem metallica speciei mixto, ab aliis adventitiis particulis, quæ combinationis modum diversimode alterare possunt, dependent. Sunt autem qui metallicas aliquas crystallisationes nobiliore mechanismo fieri credunt; vegetatione videlicet, plantarum instar, illas imprimis, quæ ramosæ sunt, enasci. Ast quia in iis vegetantibus reliquis analogæ organizationes demonstrari non possunt, minus aptè vegetare pronuntiantur: & vix aliter concreescere illas credi-

B

bile

* Tavernier
Voyage
des Indes
L. 2. c. 15.

Crystalli-
fata Me-
tallica.